

Nota de premsa

31 de març – Dia Mundial del Càncer de Colon i Recte

Segons els experts de l'Hospital de Sant Pau, si tens entre 50 i 69 anys, és important que participis en el Programa de Detecció Precoç de Càncer de Colon i Recte

- La majoria d'aquests tumors es desenvolupen a partir de petites lesions. Només un percentatge molt baix acaba sent maligne i, en aquests casos, aquesta progressió sol tardar una mitjana de 10 anys o més, d'aquí la importància de seguir fent els tests
- El cribratge augmenta les possibilitats de diagnòstic i tractament precoços del càncer de colon i recte i, per tant, incrementa les probabilitats de curació
- El Programa s'adreça exclusivament a persones sanes sense símptomes i sense antecedents personals o familiars que predisposin a aquests tumors i a Sant Pau funciona des de l'any 2015 per a la població de la seva àrea d'influència
- Un dels estudis que està duent a terme l'IIB Sant Pau se centra en el paper de la Intel·ligència Artificial en els programes de detecció precoç del càncer de colon i recte

Barcelona, 31 de març de 2023.- El càncer de colon i recte és el més freqüent a nivell global i avui constitueix la segona causa de mortalitat per càncer en homes i en dones a Catalunya. Per aquestes raons, i coincidint amb el Dia Mundial d'aquesta patologia, els experts recalquen la importància de participar en el [Programa de Detecció Precoç de Càncer de Colon i Recte de Barcelona](#) del Departament de Salut per detectar precoçment aquests tumors i per millorar-ne el pronòstic. A l'Hospital de Sant Pau, la iniciativa funciona des de 2015, la població convidada a participar són els homes i les dones d'entre els 50 i els 69 anys de la seva àrea d'influència -unes 100.000 persones-, i consisteix en fer cada dos anys una prova molt senzilla i gratuïta per detectar petites quantitats de sang en les deposicions que no es veuen a simple vista.

Imatges i vídeo de recurs: <https://flic.kr/s/aHBqjAxK8n>

La majoria dels càncers de colon i recte es desenvolupen a partir de petites lesions de l'interior de l'intestí, però només un percentatge molt baix acaben sent malignes. *“En aquests casos, aquestes lesions acostumen a tardar una mitjana de 10 anys o més en fer aquesta progressió. Per això és tan important que les persones incloses en el cribratge segueixin participant-hi i fent-se les proves periòdicament, cada dos anys”,* explica la **Dra. Teresa Puig**, coordinadora del Programa de Detecció Precoç de Càncer de Colon i Recte de Sant Pau i adjunta del Servei

d'Epidemiologia de l'Hospital. *“La gran majoria de persones que participen en el cribratge i fan el test obtenen un resultat negatiu. Però en aquelles que donen positiu, eliminem totes i cadascuna de les lesions mitjançant una colonoscòpia i, posteriorment, les analitzem. Tot això de la mà de professionals experts i complint els màxims estàndards de qualitat”.*

Quin procediment cal seguir per participar en el Programa?

El Programa de Detecció Precoç de Càncer de Colon i Recte de Sant Pau està coordinat pel Servei d'Epidemiologia en estreta col·laboració amb els Serveis de Patologia Digestiva i d'Anatomia Patològica de l'Hospital. A més, altres Serveis també intervenen de forma directa o indirecta en el diagnòstic i tractament: Diagnòstic per la Imatge, Oncologia Mèdica, Cirurgia General, Oncologia Radioteràpica i Medicina Nuclear, a banda de Farmàcia, CCEE, Informàtica, Arxius, Laboratoris, Salut Laboral, Gestores de Casos i el Comitè de Càncer de Colon i Recte.

La població convidada a participar cada dos anys inclou unes 100.000 persones de 50 a 69 anys de l'àrea d'influència de l'Hospital, concretament de l'Àrea Integral de Salut (AIS) Barcelona Dreta que integra 16 Àrees Bàsiques de Salut (ABS), que reben una carta convidant-los a participar en el cribratge juntament amb un tríptic informatiu i un llistat de farmàcies on poden recollir la prova del test de sang oculta en femta, que és gratuïta i que poden fer còmodament a casa seva. Un cop fet el test, poden tornar-la a qualsevol de les farmàcies incloses en el llistat.

Si el resultat de la prova és negatiu, es recomana seguir participant en el Programa i continuar fent les proves cada dos anys d'acord amb la carta d'invitació que rebran fins als 69 anys. Si el resultat del test és positiu, Sant Pau cita la persona per visitar-se amb la infermera gestora de casos, qui els informa del procediment a seguir per fer la colonoscòpia. La **Dra. Puig** destaca que *“en aquest cribratge la prova confirmatòria, la colonoscòpia, és alhora una prova diagnòstica i terapèutica, cosa que no passa en altres cribratges”.*

El **Dr. Jordi Gordillo**, responsable d'endoscòpies del Programa i adjunt del Servei de Patologia Digestiva de Sant Pau, explica que *“l'Hospital té una agenda específica per fer les colonoscòpies, de dilluns a dijous, i cada setmana en fem unes 28. En la colonoscòpia eliminem totes les lesions i, posteriorment, les analitzem. Els resultats són revisats primer per la infermera gestora de casos i, posteriorment, per un metge de Patologia Digestiva, que en aquest cas soc jo mateix. A més, amb la infermera de casos fem reunions periòdiques, normalment setmanals”.*

La infermera gestora de casos del Programa de Sant Pau, l'**Anna Aymar**, explica que *“quan el test surt positiu, convoquem la persona a la meua consulta. Allà li expliquem les possibles causes de la presència de sang en femta i li recomanem fer-se una colonoscòpia, perquè és la prova diagnòstica”.* En la visita també *“expliquem com preparar-se per a la prova, els dies que ha de fer amb dieta sense fibra, la preparació amb laxants...”.* L'**Anna** també explica que *“controlem totes les colonoscòpies, analitzem tots els resultats i, en funció dels resultats finals, programem una visita presencial si hi ha lesions precursors o una visita telefònica si tot està bé”.*

El Programa de Sant Pau compleix estrictament els màxims estàndards de qualitat

Les colonoscòpies les fan professionals experts en aquest àmbit *“que compleixen els màxims estàndards de qualitat establerts per les societats endoscòpiques europees i [nacionals](#) en la detecció d’adenomes, la neteja de colon i la intubació cecal, és a dir, en la colonoscòpia completa”*, segons el **Dr. Gordillo**. Sant Pau també compleix estrictament els estàndards de qualitat del Servei Català de la Salut (CatSalut) pel que fa al temps entre la confirmació del positiu fins a la realització de la colonoscòpia: com a màxim de 8 setmanes.

Avui, el Programa està duent a terme la quarta ronda. Cal destacar que la taxa de diagnòstic de càncers invasius de la primera i la tercera ronda -la darrera amb resultats disponibles- és diferent. *“En la primera ronda detectem més lesions i casos avançats, ja que és el primer cop que la població entra en contacte amb el Programa de cribratge. Posteriorment, en les rondes successives, el nombre disminueix. Així, en la primera ronda la taxa de detecció de càncers invasius es va situar en el 3,5 per 1.000 persones, equivalent a 145 càncers invasius diagnosticats, i en la tercera ronda en el 1,7 per 1.000 participants”*, explica la **Dra. Puig**.

Aquesta diferència també es trasllada en el nombre de colonoscòpies: en la primera ronda se’n van fer 2.500, en la segona ronda 2.000 i, en la tercera ronda, 1.500. *“Ara estem immersos de ple en la quarta ronda i cal esperar a tenir les dades tant dels càncers invasius com de les colonoscòpies que caldrà fer en base als resultats obtinguts”*, comenta el **Dr. Gordillo**.

A nivell global, el Programa de Detecció Precoç de Càncer de Colon i Recte de Barcelona té un Comitè Executiu que és el màxim òrgan de decisió i que inclou diferents comissions de treball. Una d’elles és la Comissió Clínica, integrada per metges i professionals d’Infermeria gestors de casos dels quatre hospitals que participen en el Programa: Sant Pau, Clínic, Vall d’Hebron i Mar, que es reuneix periòdicament cada 3 o 4 mesos i on es prenen decisions assistencials o de cribratge compartides i s’actualitzen les Guies de Vigilància de les Lesions de Colon, entre altres iniciatives.

Qualitat assistencial que es tradueix en recerca

Actualment, s’estan duent a terme diverses activitats de recerca des de l’Institut de Recerca de l’Hospital de la Santa Creu i Sant Pau – IIB Sant Pau. Un dels estudis posats en marxa més recentment, a principis d’enguany, és una investigació multicèntrica internacional molt ambiciosa i a llarg termini que lidera un hospital d’Oslo (Noruega) i on l’IIB Sant Pau col·labora sobre l’impacte de la Intel·ligència Artificial en els programes de detecció precoç del càncer de colon i recte, concretament en la detecció de les lesions premalignes.

Des del Servei de Bioquímica també s’està duent a terme un estudi pilot liderat pel **Dr. Francisco J. Illana** i la **Dra. Josefina Mora**, sobre el desenvolupament d’un mètode de detecció d’ADN lliure circulant metilat per a la detecció del càncer de colon i recte. De fet, el plasma de la sang conté ADN lliure circulant procedent de les cèl·lules mortes del nostre organisme i, determinats anàlisis podrien detectar quins fragments d’ADN procedeixen de cèl·lules tumorals. És una línia

de recerca que en els darrers anys ha rebut una gran atenció amb finalitats diagnòstiques per a diverses patologies, com és el cas del càncer de colon i recte.

Des d'Infermeria també s'han dut a terme diferents iniciatives de recerca. És el cas de l'anàlisi liderada per l'**Anna Aymar** sobre les preparacions de les colonoscòpies i l'impacte de diferents mesures per millorar aquesta preparació, que es va presentar en el darrer congrés de la Societat Catalana de Digestologia. O també d'un estudi de decisions compartides amb els pacients participants al Programa que està coordinant el Consoci Corporació Sanitària Parc Taulí i on Sant Pau hi participa.

Abraham del Moral Pairada

Cap de premsa

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau

adelmoralp@santpau.cat

T. 935 537 830 M. 646 391 548

www.santpau.cat

@HospitalSantPau

Karla Islas Pieck

Responsable de premsa

Institut de Recerca Hospital Sant Pau – IIB Sant Pau

kislas@santpau.cat

T. +34 616 391 609

<http://www.recercasantpau.cat/>

@IIBSantPau